

'สุวิทย์' ชู ศก.หมุนเวียน
ประเทศไทยไร้ขยะ
> 24

'สุวิทย์' ชู ศก.หมุนเวียน ประเทศไทยไร้ขยะ

กรุงเทพธุรกิจ ● “สุวิทย์” เดินหน้าโครงการประเทศไทยไร้ขยะ อิงแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ประกาศโรดแมพขยะเป็นศูนย์ภายในปี 2570 สั่งนำร่องทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เลิกใช้ 4 พลาสติกที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ถุงหูหิ้ว กล่องโฟมบรรจุอาหาร หลอดและแก้วพลาสติกในอีก 3 ปี ชูงานวิจัยและนวัตกรรมรีไซเคิล/อัพไซเคิลเปลี่ยนขยะมูลฝอยให้เป็นเงิน

ปัญหาขยะของเสีย เป็น 1 ในโจทย์ท้าทายสังคมไทยที่ต้องการองค์ความรู้จากวิจัยและนวัตกรรมมาแก้ไข หากเป็นไปได้ตามแผนการที่วางไว้บนพื้นฐานโมเดล BCG โดยเฉพาะเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) คาดว่าอนาคตอีก 5 ปีปริมาณขยะมูลฝอยจะลดเหลือ 16.5 ล้านตันจากปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีขยะมูลฝอย 27.8 ล้านตัน ซึ่งมีเพียง 1 ใน 3 หรือประมาณ 9.5 ล้านตันที่เข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล ส่วนที่เหลืออีก 7.36 ล้านตันถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง

อว.นำร่องลดใช้พลาสติก-โฟม

สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กล่าวว่า กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้กำหนดกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกในภาพรวมของประเทศด้วยโรดแมพการจัดการขยะพลาสติก ปี พ.ศ.2561-2573 ซึ่งมีขยะพลาสติก

โรงงานรีไซเคิลขวดพลาสติกแห่งแรกและใหญ่ที่สุดในไทยของ บมจ.อินโดรามาฯ

เทคโนโลยีรีไซเคิลของเอสซีจี

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการพัฒนานวัตกรรม เป็น 2 กลไกที่จะทำให้ประเทศไทยไร้ขยะบรรลุผลสำเร็จ

สุวิทย์ เมษินทรีย์

4 ประเภทที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งที่ต้องเลิกใช้ภายในปี 2565 พร้อมตั้งเป้าปี 2570 นำขยะและบรรจุภัณฑ์พลาสติกกลับเข้ามาใช้ประโยชน์ทั้ง 100% เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งเป็นหนึ่งในของแนวคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ BCG โมเดล ที่มุ่งเน้นในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีการนำทรัพยากรที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ และปลดปล่อยของเสียสู่สภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด

“การผลักดันแนวคิด Zero waste Thailand (ประเทศไทยไร้ขยะ) สามารถทำได้ใน 2 ส่วนใหญ่คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการพัฒนานวัตกรรม เพื่อให้มีการนำทรัพยากรที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ และลดการปล่อยของเสียสู่สภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด ตามหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียน ที่ส่งเสริมให้เปลี่ยนของเหลือทิ้งกลายเป็นแหล่งรายได้แห่งอนาคต (Waste to wealth) เช่น การเปลี่ยนสินค้าเกษตรและวัสดุเหลือทิ้งจากอุตสาหกรรมเกษตรให้เป็นสารมูลค่าสูงในอุตสาหกรรมการผลิตพลังงาน และวัสดุชีวภาพ หรือการแปลงขยะมูลฝอยให้เป็นพลังงานที่ยั่งยืนในชุมชน เป็นต้น”

สำหรับในปีงบประมาณ 2563 โครงการประเทศไทยไร้ขยะถือเป็น Flagship ของนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณเบื้องต้น 600 ล้านบาท เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งยังไม่รวมงบประมาณในการขับเคลื่อนโครงการของ BCG ที่ได้จัดสรรไว้อีก 2,500 ล้านบาทผ่านทางกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่จะเปิดโอกาสให้หน่วยงานวิจัยต่างๆ สามารถส่งข้อเสนอโครงการเข้ามาเพื่อขอรับทุน โดยได้จัดสรรงบประมาณให้เป็น multiyear/block grant เพื่อให้เกิดการต่อเนื่องของ

โครงการ และมีประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณสูงสุด

สร้างเทคโนโลยีเพิ่มมูลค่าขยะ

ขณะนี้ได้มีผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ช่วยหมุนเวียนขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุดหลายงาน อาทิ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) ให้ทุนสนับสนุน 3 โครงการคือ 1.พัฒนาแอปพลิเคชันรับบริจาคอาหารจากห้างสรรพสินค้าที่ขายไม่หมดเพื่อนำไปมอบให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ 2.เครื่องแปรรูปขยะเศษอาหารให้กลายเป็นดินคุณภาพดีโดยการพัฒนาให้ไบโอมีตสามารถย่อยบดอาหารขนาดใหญ่และแข็งได้ ก่อนนำไปผ่านการปรับปรุงคุณภาพดินและระบบทำแห้ง ส่งผลให้สามารถแปรสภาพขยะเป็นดินได้ภายใน 30 นาที และดินที่ได้มีสารอาหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยดินการค้าทั่วไป

3.แอปพลิเคชัน Recycle Day สำหรับจัดการของเหลือใช้ครบวงจร เป็นศูนย์กลางในการคัดแยกขยะพร้อมเชื่อมโยงกลุ่มผู้รับซื้อของเก่ากับกลุ่มที่ต้องการขายของเหลือใช้ภายในแอปจะมีการนัดหมายระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ตรวจสอบราคาซื้อขาย สะสมคะแนนตลอดจนข้อมูลพื้นฐานต่างๆ อาทิ ราคาของซื้อขายขยะ ขยะอันตราย วัสดุรีไซเคิลและขยะทั่วไป

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พัฒนาระบบผลิตก๊าซเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้า โดยใช้เศษวัสดุชีวมวลจากการเกษตรหรือ กระบวนการผลิตในอุตสาหกรรม นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากแทนที่จะต้องเสียงบประมาณในการกำจัดขยะ ยังก่อให้เกิดพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน ช่วยประหยัดพลังงานและรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นและยังก่อให้เกิดรายได้จากการขายพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้ โดยในอนาคตมีโครงการขยายกำลังการผลิตเป็น 200 วัตต์ และ 1 เมกะวัตต์อีกด้วย

ปรับความคิดเปลี่ยนพฤติกรรม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันนวัตกรรมบริษัท ปตท. จำกัด มหาชน วิจัยแปลงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) ที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนเป็นสารเคมีมูลค่าเพิ่ม โดยการพัฒนาตัวเร่งปฏิกิริยาโลหะออกไซด์ผสมสำหรับเปลี่ยนก๊าซให้เป็น “โอเลฟินส์” สำหรับพลาสติกที่เป็น “โอเลฟินส์” ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ขั้นต้นในการผลิตเม็ดพลาสติกที่ใช้ผลิตสินค้าอย่าง ชิ้นส่วนรถยนต์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ฯลฯ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ร่วมกับ อบต.ตาลเดี่ยว จ.สระบุรี เป็นพื้นที่นำร่องโครงการแก้ไขปัญหาล้างขวดพลาสติกและขยะพลาสติกในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เข้ามาขับเคลื่อนต่อการจัดการขยะชุมชนตั้งแต่ต้นทาง คัดแยกขยะ การจัดทำธนาคารขยะ กลางทางคือ นำกลับมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เกล็ด (Flake) หรือ เม็ดพลาสติกรีไซเคิล อีกทั้งการนำขยะเก่าผลิตเป็นเชื้อเพลิง

“การที่จะบรรลุความท้าทาย Zero waste Thailand สำเร็จจำเป็นต้องขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการเป็นต้นแบบที่ดี จึงประกาศเป็นนโยบายให้ทุกหน่วยงาน อว. ร่วมรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด รวมถึงผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ผ่านช่องทางการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ซึ่งผมคิดว่า การสร้างความตระหนักถึงปัญหาล้างขวดพลาสติกเป็นเรื่องสำคัญ” สุวิทย์ กล่าว

นอกจากนี้ยังมีส่วนของงานวิจัยที่ต้องขับเคลื่อน เช่น วิจัยปลดล็อกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค วิจัยลักษณะของเสียในแต่ละพื้นที่ที่ยอมแตกต่างกัน ซึ่งจะโยงถึงปีซีจีทีจะแตกต่างกันด้วย การปรับหลักสูตรในมหาวิทยาลัย เช่น การบริหารจัดการสีเขียวสด เทคโนโลยีการจัดการขยะ เป็นต้น